

§ 70

Beslut om revidering av projektdirektiv för projekt Uppsala spårväg

KSN-2018-2976

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** godkänna reviderat projektdirektiv för projekt Uppsala spårväg enligt ärendets **bilaga 1**.

Reservation

Fredrik Ahlstedt (M) och Jonas Petersson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för Fredrik Ahlstedt (M) med fleras yrkande.

Yrkande

Fredrik Ahlstedt (M) och Jonas Petersson (C) yrkar avslag till föreliggande förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot Fredrik Ahlstedt (M) med fleras avslagsyrkande och finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag.

Sammanfattning

Projekt Uppsala spårväg har i uppdrag (kommunstyrelsen 6 februari 2019, KSN-2018-2976) att ta fram underlag för ett genomförandebeslut för kapacitetsstark kollektivtrafik mellan södra Uppsala och Uppsalas centrum till år 2021.

De ekonomiska förutsättningarna har förändrats sedan projektdirektivet beslutades och projektets omfattning och genomförande behöver anpassas till Mål och budget 2020–2022.

Mot bakgrund av ovanstående har förslag till reviderat projektdirektiv tagits fram.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2020-03-03

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 11 februari 2020
- Bilaga 1, Projektdirektiv för projekt Uppsala spårväg

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2020-02-11

Diarienummer:
KSN-2018-2976

Handläggare:
Gabriella Burel

Beslut om revidering av projektdirektiv för projekt Uppsala spårväg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** godkänna reviderat projektdirektiv för projekt Uppsala spårväg enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Projekt Uppsala spårväg har i uppdrag (kommunstyrelsen 6 februari 2019, KSN-2018-2976) att ta fram underlag för ett genomförandebeslut för kapacitetsstark kollektivtrafik mellan södra Uppsala och Uppsalas centrum till år 2021.

De ekonomiska förutsättningarna har förändrats sedan projektdirektivet beslutades och projektets omfattning och genomförande behöver anpassas till Mål och budget 2020–2022.

Mot bakgrund av ovanstående har förslag till reviderat projektdirektiv tagits fram.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen tillsammans med Region Uppsala samt politisk referensgrupp för Programmet för Uppsalapaketet den 10 januari 2020.

Jämställdhets- och näringslivsperspektiven kommer att beaktas och barnperspektivet kommer att utredas separat inom ramen för detaljplanearbetet.

Föredragning

Uppsala kommun har ändrat de ekonomiska prioriteringarna sedan projektdirektivet beslutades i februari 2019, och som en följd av detta förslås direktivet ändras så att

projektet inte kommer att projektera systemhandlingar för bana. Istället tar projektet fram programhandlingar jämte detaljplaner och gestaltningsprogram. Tillsammans utgör detta underlag för riskanalyser, uppdatering av förstudiens kostnadsbedömningar samt underlag för val av affärsmodell och ansvarsfördelning för genomförande.

Slutmålet, att ta fram underlag för genomförandebeslut, föreslås till kvartal 2 2021.

Projekt Uppsala spårväg föreslås rapportera till projektstyrgrupp som är sammansatt av projektägare, operativa projektägare samt ekonomidirektör från vardera Uppsala kommun och Region Uppsala.

Ändringarna är inarbetade i ett justerat projektdirektiv, se **bilaga 1**.

Ekonomiska konsekvenser

I Mål och budget 2020–2022 har projektbudgeten minskats för utredningar, planering och projektering i tidiga skeden.

Ny budget för spårvägsprojektet för perioden 2018–2021 har bedömts till 122 miljoner kronor, varav kommunen bekostar 74 miljoner kronor. Kommunens del av arbetet finansieras inom ramen för kommunstyrelsens driftsbudget för strategisk planering för 2020, där 28,9 miljoner kronor avsatts och i plan för 2021 enligt Mål och budget, där 21 miljoner kronor avsatts. Budgeten förutsätts belasta driftsmedel och omfattar gemensam projektledning, detaljplanearbete inklusive utredningar för olika tillståndsprövningar, programhandling samt utredningar gällande affärsmodell och rättsfrågor.

Kostnaderna för mer detaljerade utredningar och projektering kommer att tas i genomförandeskedet med start 2021 - förutsatt positivt genomförandebeslut - vilket behöver beaktas i budgetprocessen för 2021-2023.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 11 februari 2020
- Bilaga 1, Projektdirektiv för projekt Uppsala spårväg

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör

Projektnamn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

Uppsala Spårväg

Projektdirektiv 2018–2021

Version	Namn	Ändringar	Godkänd datum	Godkänd av
1.4	Uppsala Spårväg projektdirektiv 2018-2021	Första godkända version	20190206	Kommunstyrelsen
1.5	Uppsala Spårväg projektdirektiv 2018–2021	Första godkända version	20190618	Regionstyrelsen
2.0	Uppsala Spårväg projektdirektiv 2018–2021	Programhandlingsnivå på leverans, förtydligande styrning och leveranstidpunkt.	20200311 20200331	Kommunstyrelsen Regionstyrelsen

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

INNEHÅLL

GRUNDLÄGGANDE INFORMATION	3
1.1 BAKGRUND	3
1.2 SYFTE.....	6
1.3 PROJEKTÄGARE.....	7
1.4 KRAV PÅ STYRNING.....	7
1.5 INTRESSETER.....	7
2 MÅL.....	9
2.1 EFFEKTMÅL.....	9
2.2 PROJEKTMÅL.....	9
2.3 UNDERLAG FÖR PRIORITERING VID MÅLKONFLIKTER.....	9
2.3.1 Resultat:.....	10
2.3.2 Tid:	10
2.3.3 Kostnad:	10
3 FÖRUTSÄTTNINGAR.....	10
3.1 ICKE FÖRHANDLINGSBARA FÖRUTSÄTTNINGAR	10
3.2 BEROENDEN TILL ANDRA PROJEKT	11
3.3 FINANSIERING	12
4 OMFATTNING OCH LEVERANSER	12
4.1 ÖVERGRIPANDE.....	12
4.2 AVGRÄNSNINGAR.....	13
5 TIDPLAN.....	14
6 ORGANISATION.....	15
6.1 RESURSER	15
6.2 DELEGERING AV ANSVAR	15
7 PROJEKTRUTINER	16
8 RISKER OCH MÖJLIGHETER	16
9 EKONOMI	19
9.1 BUDGET.....	19
9.2 EKONOMISK UPPFÖLJNING OCH PROGNOSE	19
10 AVVECKLING	19
11 CHECKLISTA INFÖR BESLUT, BP1, ”GODKÄNNANDE AV DIREKTIV”.....	20
12 REFERENSER OCH BILAGOR	20

Projektnamn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

GRUNDLÄGGANDE INFORMATION

1.1 Bakgrund

Tillbakablickar

Uppsala kommun och Region Uppsala har under de senaste åren utrett frågan kring hur vi på bästa sätt kan möta människors behov att ta sig till och från jobbet, skolan, butiker med mera. Utgångspunkten har varit att tillgodose hållbara pendlingsmönster, att fler väljer kollektivtrafik, gång och cykel. ä. Utifrån ett hållbarhetsperspektiv har miljöaspekten varit centralt, men även de begränsningar som vår infrastruktur ger oss och det ekonomiska perspektivet.

År 2016 genomförde Uppsala kommun tillsammans med Region Uppsala en systemvalsstudie för en kapacitetsstark kollektivtrafik i Uppsala stad. Systemvalsstudien hade som fokus att studera förutsättningar och kostnader för ett BRT- (buss rapid transfer) och spårvägssystem för den så kallade 8:an (sträckningen mellan Gränby, Uppsala C och Gottsunda). Som utgångspunkt användes översiktsplanens markanvändning till år 2030 och 2050.

Studiens slutsats är att det krävs betydande investeringar i både anläggningar och drift för båda systemen. BRT-systemet löser kollektivtrafikbehovet ur ett kortare tidsperspektiv, dock är möjligheterna att öka kapaciteten i systemet begränsade vilket ger mindre flexibilitet samt kan begränsa utvecklingen på sikt. Spårvägssystemet har större kapacitet och ger därmed större flexibilitet för den framtida utvecklingen (2050), behovet av dessa kapacitetsstarka transportlösningar uppstår dock inte förrän stora delar av utbyggnaden som planeras för 2050 bli av. År 2016 beviljades Uppsala kommun statlig medfinansiering från Trafikverket via stadsmiljöavtalet. Trafikverket beviljade 112 miljoner kronor för kollektivtrafikåtgärder (förberedande för BRT) på sträckan Bäverns gränd, Munkgatan, Sjukhusvägen, Regementsvägen och Ulleråker. Villkoret för medfinansieringen var att samtliga åtgärder skulle vara färdigbyggda 2018. Efter dialog med Trafikverket fattade år 2017 Uppsala kommun beslut om att (GSN-2017-0550) beslut om att avbryta arbeten med beviljade medel. Detta på grund av att det saknades förutsättningar att genomföra arbetena enligt avtalets villkor. Uppsala kommun fattade även beslut om att ta fram underlag för att ansöka om statlig medfinansiering för utbyggnaden av spårvägssystemet (benämns som Kunskapsspåret).

År 2017 tecknades ett avtal mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och staten om en utbyggnad av två spår till Stockholms länsgräns, en ny tågstation i Bergsbrunna samt en robust kollektivtrafiklösning (spårväg) mellan Gottsunda och Bergsbrunna. Som motprestation ska Uppsala kommun säkerställa att det byggs 33 000 nya bostäder i stadens södra stadsdelar. Region Uppsala åtar sig att köpa fordon, bygga depå och trafikera området.

Enligt regeringsbeslut (N2018/03942/SPN) reserveras 900 miljoner kronor från stadsmiljöavtalet till spårvägen mellan Gottsunda och Bergsbrunna. Spårvägen ska vara färdigbyggd till år 2029. Ett avtal mellan parterna om medfinansiering finns daterad 20180813.

Projektname Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

Beslutet om utvecklingen av de södra stadsdelarna med arbetsplatser och 33 000 bostäder tidigarelägger utvecklingen i förhållande till det som tidigare angavs i översiktsplanen för Uppsala. Det medför att resandeunderlaget (efterfrågan) som motiverar behovet av en kapacitetsstark kollektivtrafik (spårväg) kan komma att inträffa tidigare.

För övriga delar av spårvägssystemet, sträckningar mellan Uppsala C och Gottsunda/Ultuna, behöver det etablerade ansökningsförfarandet för stadsmiljöavtal via Trafikverket följas.

Den statliga medfinansieringen via stadsmiljöavtalet i kombination med ändringar i plan och bygglagen som möjliggör medfinansiering via värdeåterföring. Det statliga medfinansieringsfönstret sträcker sig till och med år 2029, vilket medför att spårvägen kan finnas på plats redan från början och därmed vara strukturerande och normerande för stadsutvecklingen.

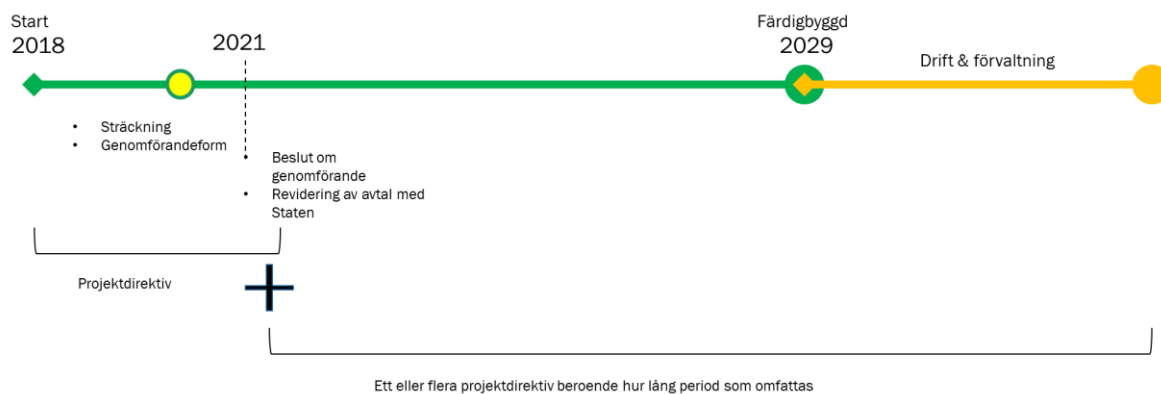
Om Uppsalapaketet

Uppsalapaketet är benämningen på utbyggnaden av två spår till Stockholm, utbyggnaden av Uppsala central, ny tågstation (Uppsala Södra) i Bergsbrunna, spårväg samt 33 000 bostäder. Uppsalapaketet styrs och genomförs i programform. Projektet Uppsala spårväg ingår i program Uppsalapaketet.

Omfattning

Projektdirektivet omfattar perioden 2018 – 2021 vilket utgör fas för att ta fram beslutsunderlag för Uppsala spårväg. Därefter kan ett eller flera ytterligare projektdirektiv behövas beroende på fortsatt omfattning och tagna beslut.

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

Figur 1

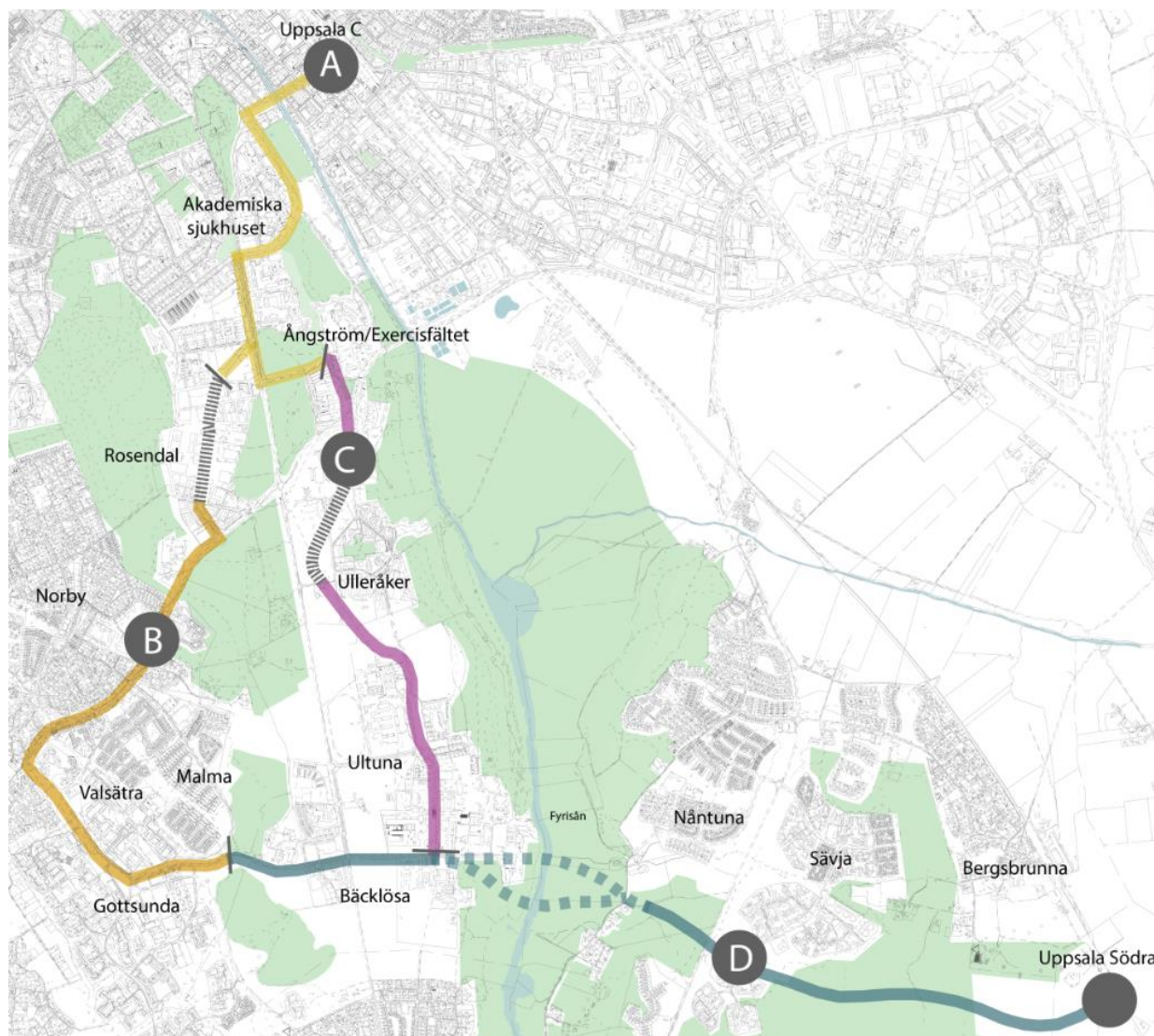
Projektet Uppsala spårväg omfattar infrastruktur, fordon och depå samt trafikering. Infrastruktur omfattar bana, elförsörjning, signalsystem, trafikledning och gator, men även linjesträckning, hållplatser och depå ingår i benämningen infrastruktur. Med fordon menas spårvagnar. Med trafikering menas tillhandahållande av kollektivtrafik och omfattar stadsbussar, regionbussar och spårvagnar.

Linjesträckningen binder ihop Uppsala C med Gottsunda/Ultuna och Bergsbrunna. Den totala längden är strax över 17 kilometer.

Nedanstående figur visar omfattningen av spårvägssystemet i Uppsala stad. Spårvägssträckningen redovisas som en heldragen linje i olika färger och för att beskriva sträckningen har två olika namn använts:

- Kunskapsspåret som kopplar ihop Ultuna och Gottsunda med Uppsala C.
- Ultunalänken som kopplar ihop Gottsunda/Ultuna med Bergsbrunna.

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

Figur 2, förslag till beslut om sträckning

1.2 Syfte

Syftet med projektet är att:

- 1) Ta fram underlag till Q2 2021 så att politiken under 2021 ska kunna ta ett genomförandebeslut för spårväg (infrastruktur, fordon och trafikering) i Uppsala.

Genomförandebeslutet har följande huvudmoment:

- Fortsätta eller avbryta projektet.
- Hur projektet går vidare: typ av genomförande, totala kostnaden (infrastruktur och fordon) samt ansvars- och kostnadsfördelning mellan Uppsala kommun och Region Uppsala. Finansiering och affärsmodell.

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

- 2) Initiera nödvändiga arbeten och processer för planering av spårvägssystemet så att projektet har förutsättningar och resurser att gå vidare till genomförandeskede, givet positivt beslut i punkt (1).

1.3 Projektägare

Uppsala spårväg är ett gemensamt projekt för Uppsala kommun och Region Uppsala. Projektägarna är stadsbyggnadsdirektören för Uppsala kommun och Trafikdirektören för Region Uppsala. Det delade projektägarskapet säkerställer framdriften av projektet samt att projektet har tillgång till personella och ekonomiska resurser från respektive organisation och ansvarsområde.

1.4 Krav på styrning

Projektstyrgruppen är projektets beslutande organ. Projektägarna har det övergripande ansvaret för projektet och har utsett så kallade operativa projektägare som leder styrgruppsarbetet.

Följande beslut förväntas fattas av projektstyrgruppen:

- att godkänna projektets leverans och resultat
- att godkänna avvikelser från detta direktivs omfattning, budget eller tidsplan
- att godkänna besluts- och informationsunderlag till nämnder, kommun- respektive regionstyrelse och kommun- respektive regionfullmäktige
- att tillsätta erforderliga resurser från respektive organisations linjeverksamhet

Styrgruppen kan också besluta direktiv om ändringar av projektet avseende omfattning, budget eller tidsplan.

Beslutsmandat i styrgruppen ska beakta gällande beslutsordning eller särskild delegeringsordning för respektive organisation. Vid behov lyfter styrgruppen ärenden till programstyrgrupp och/eller vidare till politiken.

1.5 Intressenter

Intressenter har delats i två kategorier. Interna intressenter som omfattar den politiska och tjänstemannaverksamheten som bedrivs både av Uppsala kommun och Region Uppsala. Externa intressenter utgörs av omvärlden på lokal-, regional- och riksnivå.

Interna intressenter:

För Region Uppsala
Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden

Projektname Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr Version 2.0

*Regionstyrelsen
Sjukhusstyrelsen
Fastighets- och servicenämnden
Trafik och Samhälle
Akademiska sjukhuset
Fastighet och service*

För Uppsala kommun:
*Kommunstyrelsen
Gatu- och trafiknämnden
Plan- och byggnadsnämnden
MEX utskottet
Kulturnämnden
Stadsbyggnadsförvaltningen
Miljöförvaltningen
Kulturförvaltningen
Trafiksäkerhetsrådet
Miljömålsrådet
Handikapprådet*

Externa intressenter:

Trafikverket, markägare, Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Statens Veterinärmedicinska Anstalt SVA, övriga befintliga fastighetsägare, nya eller tillkommande fastighetsägare, ledningsägare, Akademiska sjukhuset, större och mindre verksamhetsutövare i spårets upptagningsområde, trafikföretag, myndigheter, Transportstyrelsen, Länsstyrelsen i Uppsala, Sveriges Geologiska Undersökning SGU, Sjöfartsverket.

Branschorganisationer, intresseorganisationer, intresseorganisationer emot projektet, miljöorganisationer. Polis, ambulans, räddningstjänsten och övriga utryckningsfordon. Destination Uppsala.

Media, direkt berörda boende och allmänheten i staden och utanför staden. Övriga kommuner i länet samt närliggande län.

Konsulter, entreprenörer, fordonsleverantörer samt övriga leverantörer.

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

2 MÅL

2.1 Effektmål

Projektets effektmål är en snabb, kapacitetsstark och turtät kollektivtrafikförbindelse från den nya tågstationen i Bergsbrunna (Uppsala Södra) till Gottsunda- Ultuna stadsnod samt vidare in till resecentrum (Uppsala C). Projektets resandemål är att spårvägssystemet har minst 80 000 påstigande per vardagsmedeldygn år 2050. Kollektivtrafiken ska locka till sig nya resenärer. Kollektivtrafiken ska utgöra ett komplement till cykeltrafiken, varför är det viktigt att både kollektivtrafiken och cykeltrafiken ökar både i antal och andel av alla resor i staden.

2.2 Projekt mål

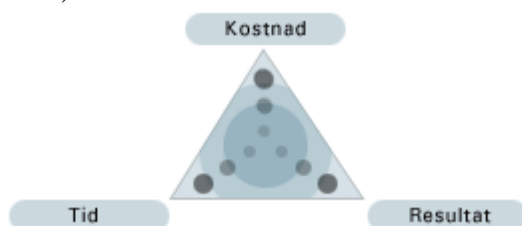
Projektet har följande projekt mål:

- 1) Ta fram tillräckligt med underlag (se omfattning samt leveransplan) så att både kommunen och regionen kan ta fram ett genomförande beslut till år 2021.
- 2) Att före 2021 fastställa viktiga förutsättningar för planering av spårvägssystemet, såsom linjesträckning, hållplatser, depå (läge och koncept), handledning för planeringsförutsättningar samt fordonskoncept.
- 3) Att under perioden 2019–2021 initiera samtliga detaljplaner och tillståndprocesser.
- 4) Att under 2019 påbörja kommunikationsprocessen med allmänheten, marknaden och övriga intressenter.

2.3 Underlag för prioritering vid målkonflikter

Som vägledning vid beslut kommer den s.k. prioriteringstriangeln, se figur nedan, att användas. Nedanstående prioritering avser spårvägens planeringsskede, vilket detta projekt direktiv avser. I samband med genomförande beslut för Uppsala spårväg kommer prioriteringstriangeln behöva bedömas på nytt. Konsekvenserna av föreslagna beslut behöver vara tydliga och belysas vid viktiga beslut.

- 1) Resultat
- 2) Tid
- 3) Kostnad

Figur 3

Projektnamn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

Projektet kommer att ha sin tyngdpunkt i parametrarna Resultat och Tid. Projektet behöver därmed bl.a. säkerställa medverkan av personer med hög kompetens och bred erfarenhet samt säkerställa att arbetet och tidsstyrningen är tydlig och kommunicerad.

2.3.1 Resultat:

Att bygga och drifva spårväg är nytt för Uppsala, det är viktigt att planeringsskedet utförs på ett sätt så att god kunskap, breda erfarenheter och innovativa förmågor tas till vara.

Projektet kommer att initiera ett antal tillståndprocesser som kräver sakkunnighet och skicklighet. Projektet passerar bl.a. ett flertal riksintressen. Godkända tillstånd är en förutsättning för genomförandeskedet för projektet.

Medfinansiering och angränsande projekt är enligt gällande avtal starkt kopplad till projektets resultat.

2.3.2 Tid:

Medfinansiering och angränsande projekt är enligt gällande avtal starkt kopplad till detta projekts leverans i tid.

Det är viktigt att Trafikverket som väntas bygga ut fyrspåret har en tidsplanering som är samstämmig med kommunens och regionens. Drivkraften för detta ligger i det tecknade avtalet med staten.

2.3.3 Kostnad:

Kostnaden i detta projekt ligger något nedtonat eftersom projektet är i planeringsskedet, vilket är den fas då resterande ca 95% av projektets kostnad samt framtida driftskostnader kan påverkas. I samband med ett genomförandebeslut behöver nytt projektdirektiv formuleras och då kommer prioriteringsordningen också behöva ändras.

3 FÖRUTSÄTTNINGAR

3.1 Icke förhandlingsbara förutsättningar

Följande är för projektet icke förhandlingsbara förutsättningar:

- Detaljplaner
- Erforderliga tillstånd inklusive tillstånd för anläggning och drift
- Gällande avtal och överenskommelser mellan parterna, däribland följande:
 - Avtal om Uppsalapaketet mellan staten, Uppsala kommun och Region Uppsala

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr Version 2.0

- Överenskommelse mellan Uppsala kommun och Region Uppsala, RS 2018-05-29
- Avtal avseende bostadsbyggande i Bergsbrunna med omgivningar, Södra staden och "Nysala" i Uppsala kommun. Gällande lagstiftning, N2017/04516/PBB

3.2 Beroenden till andra projekt

Projektet är beroende av andra projekt i programmet Uppsalapaketet, t ex:

- Utvecklingsplan för Uppsala Central
- Fördjupad översiktsplan för Bergsbrunna
- Ansökan om stadsmiljöavtal

Projektet är också beroende av andra projekt:

- Ångströms utbyggnad
- Akademiska hus och SLU:s utvecklingsplaner för Ultuna
- Akademiska hus och Vasakronans utveckling av Uppsala Science Park
- Studenternas utbyggnad
- Tullgarnsbron
- Framtidens Akademiska sjukhus
- Trafikverkets järnvägsplan för fyra spår inkl station vid Bergsbrunna (Uppsala södra)
- Stadsutveckling i Gottsunda, Rosendal, Ulleråker
- Nätinfraprojekt för energi- och VA-försörjning

Projektnamn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

3.3 Finansiering

Projektet är ett gemensamt åtagande för regionen och kommunen. Parterna har i avtal RS-2018-05-29 kommit överens om att tillsätta en gemensam organisation för att tillsammans ta fram beslutsunderlag kring hela utformningen av spårvägssystemet samt hur detta ska finansieras vid ett genomförande. Överenskommelsen tydliggör ansvarsfördelningen och parternas ekonomiska åtaganden. I delprojekten finansierar respektive part sin egen personal.

4 OMFATTNING OCH LEVERANSER

4.1 Övergripande

Projektets syfte är att ta fram ett underlag för genomförandebeslut om utbyggnad av spårväg i Uppsala. Huvudalternativet är spårväg varför allt underlag som t.ex. Programhandlingar och gestaltningsprogram kommer att baseras på det. Emellertid kommer projektet ta fram ett jämförelseunderlag för BRT (Bus Rapid Transit). Jämförelseunderlaget avser samma stråk.

Genomförandebeslutet kommer att fattas under 2021 och omfattar följande moment:

- Fortsätta eller avbryta projektet.
- Hur projektet går vidare: ansvars- och kostnadsfördelning mellan Uppsala kommun och Region Uppsala, genomförande och upphandling

Projektet omfattar utrednings- samt planerings- och projekteringsarbeten. Följande leveranser förväntas tas fram i projektet:

- Gestaltningsprogram
- Programhandling längs linjesträckningen och hållplatser, inkl ytor och systemlösningar för angränsande och korsande trafikslag.
- Programhandling för spårvagnsdepå
- Fordonskoncept
- Underlag för affärsmodell för genomförande och trafikering
- Underlag för Finansieringsstrategi
- Underlag för kostnads- och ansvarsfördelning av drift och förvaltning
- Investeringskalkyl
- Driftkalkyl
- Jämförelseunderlag för BRT
- Underlag för beslut av erforderliga detaljplaner för spårväg och gata
- Ansökan inkl underlag för erforderliga tillstånd
- Underlag för kommunikation

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

En gemensam programhandling är en del av underlaget för de upphandlingar som behöver göras utifrån beslutad affärsmodell vid beslut om genomförande. Omfattning av programhandlingen beskrivs i bilaga 1.

För att få fram programhandlingar och övriga underlag enligt ovan behöver ett antal fördjupningsstudier och kompletterande utredningar göras.

I projektet ingår även omvärldsbevakning och studiebesök både i Sverige och internationellt.

4.2 Avgränsningar

Projektet som beskrivs i detta direktiv omfattar planering av en spårvägsanläggning (infrastruktur, fordon och trafikering) för perioden 2018–2021. Följande projekt har ett direkt beroende eller förhållande till spårvägen, men står utanför omfattningen av projekt Uppsala spårväg.

- **Uppsala centralstation/södra.** Spårvägen kommer att ansluta till Uppsala centralstation och därmed skapa förutsättningar för en attraktiv och effektiv kollektivtrafik. Spårvägsprojektet ansvarar inte för att driva planerings-, lokaliserings- och utbyggnadsarbetet av Uppsala centralstation och omgivande stadsmiljöer. Spårvägsprojektet kommer att medverka aktivt i processen.
- **Ansökan om stadsmiljöavtal görs av kommunen. Projektet lämnar underlag.**
- **Utbyggnaden av fyra spår till Stockholms länsgräns**
- **Multikulvertlösningar i samband med stadsutveckling**
- **Elförsörjning**
- **Upphandling av genomförandeskedet**
- **Finansiering av eget kapital**
- **Strategiska markförvärv samt markförädling**
- **Marknadsanalyser samt genomförande av övriga delar tillhörande Uppsalapaketet**

Projektnamn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr Version 2.0

5 TIDPLAN

Övergripande tidplan

<p>2018 Nationella planen transportsystem Avtal mellan kommunen och regionen Strategiska utredningar och dokument Ansökan stadsmiljöavtal lämnas till Trafikverket</p> <p>2019 Projekt direktiv Uppsala spårväg Besked från Trafikverket om stadsmiljöavtal Kommunikationsplan Kommunikationsinsatser Programhandling definieras Gestaltningssprogram steg 1</p> <p>2020 Fordonskoncept Trafikeringskoncept Depåläge Planeringsriktlinjer Affärsmodell Detaljplaneprocess påbörjas Programhandling pågår Delbeslut om spårvägssystemets sträckning och förutsättningar infrastruktur, fordon och trafikering Kommunikationsinsatser Ny ansökan om stadsmiljöavtal lämnas till Trafikverket</p> <p>2021 Besked från Trafikverket om stadsmiljöavtal Detaljplaneprocess pågår Tillståndprocess pågår Gestaltningssprogram steg 2 Genomförandebeslut Delbeslut om förutsättningar infrastruktur, fordon och trafikering Kommunikationsinsatser</p>	<p>2022-2023 Detaljplaneprocess pågår Tillståndprocess pågår Upphandling av nästa steg enligt taget genomförandebeslut Projektering påbörjas (2022) Upphandling av vagnar (2023) Kommunikationsinsatser</p> <p>2024 Detaljplaner antagna tillståndprocess pågår Projektering avslut och ev. upphandling av entreprenör Kommunikationsinsatser</p> <p>2025 Tillståndprocess klart Första etapper börja byggas. Depån börjar byggas Kommunikationsinsatser</p> <p>2026-2027 Byggnation Depå och teststräcka klart (2027) Utbildning av förare och test av fordon (2027) Kommunikationsinsatser</p> <p>2028 Färdigsställning av sista etapperna Utbildning av förare och test av fordon</p> <p>2029 Bergsbrunna station i bruk Spårvägssystem i bruk</p>
---	---

Beslutsplan

- Delbeslut 1 Q3 2019 Kommunikationsplan
- Delbeslut 2 Q3 2019 Gestaltningssprogram steg 1
- Delbeslut 3 Q1 2020 Linjesträckning, planeringsriktlinjer, start detaljplan
- Delbeslut 4 Q1 2020 Jämförelseunderlag BRT
- Delbeslut 5 Q2 2020 Lokalisering depå och depåkoncept
- Delbeslut 6 Q4 2020 Affärsmodell för genomförande och trafikering, ansvarsfördelning
- Delbeslut 7 Q4 2020 Kostnadsfördelning
- Slutbeslut Q2 2021 Underlag för genomförandebeslut

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr Version 2.0

6 ORGANISATION

Projektet Uppsala spårväg är ett projekt som ingår i program Uppsalapaketet. Projektledaren rapporterar till programledaren. Gällande styrgrupp och projektägare se även kapitel 1.3 och 1.4.

Organisationen i övrigt följer den generella fastställda modellen för stora projekt. Roller och ansvar definieras av dokument ”Roller och ansvar i projekt”. Dokumentet återfinns under planeringsfasen.

6.1 Resurser

*Projektägare Uppsala kommun
Projektägare Region Uppsala*

*Stadsbyggnadsdirektören
Trafikdirektören*

*Operativ projektägare kommunen
Operativ projektägare regionen*

*Programledare för Uppsalapaketet
Trafikdirektören*

Styrgrupp

*Operativa projektägare, projektägare samt
ekonomidirektör region/kommun*

Programstyrgrupp

*Stadsdirektören, Regiondirektören, Projektägare och
operativa projektägare region/kommun*

Politisk referensgrupp

*Kommunalråd från kommunen samt regionråd från
regionen*

Projektledare spårväg

Projektledare från kommun och region

Projektledarna ansvarar för upprättande av resursplanering som del av projektplanen.

6.2 Delegering av ansvar

Ansvar framgår på generell nivå av dokument ”Roller och ansvar i stora projekt” samt gällande delegationsordningar.

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

7 PROJEKTRUTINER

Projektet skall genomföras i enlighet med Projektil.

Avvikelser:

- Rutin och mall för delbeslut behöver tas fram.
Delbeslut kan t ex vara godkännande av delleveranser under projektets gång.

8 RISKER OCH MÖJLIGHETER

En övergripande risk- och möjlighetsanalys har gjorts för perioden 2018–2021.

Risker

Nedan finns en kort beskrivning av risker per huvudkategori.

1) Tid

Händelse: Projektets tidsplan försenas så att hela eller delar av projektet blir inte klart till 2029

Orsaker:

- *Hög komplexitet som gör det svårt att avgränsa projektet i omfattning.*
- *Bristfällig projektorganisation och styrning.*
- *Avsaknad av beslut, trögt beslutsfattande.*
- *Ej beviljade tillstånd eller myndighetsbeslut.*
- *Överklagande av planer och upphandlingar.*
- *Övriga projektutövare (exempelvis Trafikverket) är inte klara i tid.*
- *Svårt att hitta tillräckligt med resurser för att bemanna projektet, överhettad konsultmarknad.*
- *Oförutsedda händelser under utrednings- och planeringsfasen.*
- *Behov av samordning med övrig utbyggnadsprocess som påverkar produktionsplanen.*

2) Ekonomi och finansiering

Händelse: Projektet blir dyrare än kalkylerat och/eller att den statliga/privata medfinansiering blir lägre än förväntat

Orsaker:

- *Hög komplexitet som gör det svårt att avgränsa projektet i omfattning.*
- *Bristfällig projektorganisation och styrning.*
- *Avsaknad av beslut, trögt beslutsfattande.*
- *Ej beviljade tillstånd eller myndighetsbeslut.*
- *Överklagande av planer och upphandlingar.*
- *Övriga projektutövare (exempelvis Trafikverket) är inte klara i tid*

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

- Svårt att hitta tillräckligt med resurser för att bemanna projektet, överhettad konsultmarknad.
- Oförutsedda händelser under utrednings- och planeringsfasen.
- Behov av att samordning med övriga utbyggnadsprocess som påverkar produktionsplanen.
- Konjunktursvängningar
- Låg bearbetning av marknaden, dålig kommunikation
- Kortsiktiga intressen av inblandade organisationer
- Värdeåterföringen är överskattad i analyserna eller det är svårare att ta ut pga lågkonjunktur.
- Sämre lånevillkor som medför högre ränte- och finansiella kostnader.
- För hög ambitionsnivå kopplad till stadsförnyelse eller överstandard i infrastruktur och fordon.

3) Styrning och organisation

Händelse: Projektet drivs på ett otydligt och/eller ostrukturerat sätt vilket påverkar tidsplanen, kostnaden, finansieringen och kvaliteten

Orsaker:

- Hög komplexitet som gör det svårt att avgränsa projektet i omfattning.
- Nyckelpositioner i projektet saknar tillräcklig kompetens.
- Fel organisationsmodell har använts för att driva projektet.
- Svårt att hitta rätt kompetenser för att driva projektet.
- Avsaknad av beslut, trögt beslutsfattande.
- Svårt att hitta tillräckligt med resurser för att bemanna projektet, överhettad konsultmarknad.
- Projektet är underbemannat.
- Organisationen över överdimensionerad.

4) Externa omprioriteringar

Händelse: Nationella och/eller lokala aktörer som påverkar projektets framdrift och därmed påverkar tidsplanen, kostnaden, finansieringen och kvaliteten

Orsaker:

- Politiska omprioriteringar i regeringen förändrar villkor samt omfattning av stadsmiljöavtalet.
- Markförhandlingar går inte i lås.
- Svårigheten att kunna ordna elförsörjning

5) Tillstånd och myndighetsutövning

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr Version 2.0

Händelse: Nödvändiga tillstånd eller myndighetsbeslut för att bygga anläggningen eller driva anläggningen uteblir. Tidsplanen, kostnaden, finansiering och kvaliteten kan påverkas.

Orsaker:

- *Bristfälligt underlag*
- *Fel utgångspunkt för projektet, förutsättningar saknas.*
- *Andra parter brister i åtaganden och svar saknas.*
- *Kortsiktiga intressen väger tyngre än långsiktiga intressen.*

Möjligheter

Ovan beskrivna händelser och dess orsaker, om dessa upptäcks tidigt eller finns med i en riskhanteringsplan, kan omvandlas till möjligheter att åstadkomma en mer effektiv tidplan, lägre kostnad, bättre finansieringsvillkor, rätt kvalitet samt en slagkraftig projektorganisation.

Följande händelser har identifierats som skapar grunder för nya möjligheter/värden/vinster för projektet:

- En tydlig målbild av varför infrastrukturen behövs för stadens utveckling samt vad som är slutprodukten.
- En målmedveten kommunikationsplan som bereder grunden för att skapa bekräftelse för projektet, som förstärker stadens varumärke och väcker marknadens intresse.
- Upphandlingsformer som möjliggör att driva projektet på ett effektivt sätt och till en lägre kostnad.
- Genomförandeformer som möjliggör att driva projektet på ett effektivt sätt, till rätt kostnad och kvalitet.
- Utrymme för innovation i arbetssätt, affärsmodeller och lösningar.
- Affärsmodeller som tar tillvara stordriftsfördelar och som styrs av långsiktiga intressen.

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

9 EKONOMI

9.1 Budget

Under perioden 2018 – 2021 är den totala budgeten för projektet bedömd till 122 Mkr, vilket motsvarar cirka 2 procent av den totala investeringskostnaden för spårvägssystemet. Budgeten består av driftmedel på 15 Mkr upparbetat under 2017–2018 och 17 Mkr upparbetat under 2019 samt för 2020–2021 en uppskattning av driftmedel på 67 Mkr och investeringsmedel på 23 Mkr.

Av den totala budgeten bekostar kommunen ca 74 Mkr och regionen ca 48 Mkr. Varav regionen har 23 Mkr i investeringsmedel.

9.2 Ekonomisk uppföljning och prognoser

Projektet kommer att ha kontinuerliga ekonomiska uppföljningar och prognoser. Särskild rutin för uppföljning och prognoser tas fram i projektplanen här beskrivs också de delar av projektet där det ekonomiska ansvaret delas mellan UK och RU.

10 AVVECKLING

Projektets mål att ta fram beslutsunderlag för ett genomförandebeslut om byggande av spårväg eller ej. Resultat och erfarenheter av projektet skall överlämnas till programledningen för Uppsalapaketet så att ett eller flera nya direktiv kan skrivas för det fortsatta arbetet om beslut tas om att gå vidare med ett genomförande.

Om beslut fattas att inte gå vidare med ett genomförande skall påbörjade arbeten avslutas på lämpligt sätt för att möjliggöra framtida stadsutvecklingsarbete.

Projekt namn Uppsala spårväg	Datum 2020-01-28	
Författare G Burel/J Wadman operativa projektägare spårvägsprojektet	Dnr	Version 2.0

11 CHECKLISTA INFÖR BESLUT, BP1, "GODKÄNNANDE AV DIREKTIV"

<i>Kryssa i rutan för det alternativ som gäller</i>	JA	NEJ
Projektägare är utsedd (finansiär)	x	
Projektledare, styrgrupp & mottagare är utsedda och införstådda med sitt åtagande	x	
Resurserna för planeringsfasen är säkrade	x	
Planeringsfasen är planerad och beskriven med kostnader, resurser, tid, leveranser och resultat	x	
Projektets mål är formulerat	x	
Det förväntade resultatet för planeringsfasen och projektet är dokumenterat och kopplat till verksamhetens mål och strategier	x	
Effektmålen för projektet är uppsatta	x	
Övergripande risker för projektets genomförande finns dokumenterat	x	
En ansvarig för diarieföring är utsedd och en akt är upprättad för projektet		

12 REFERENSER OCH BILAGOR

Referenser

Avsiktsförklaring för Kunskapsstråket

Systemvalsstudien

Beslut TRV stadsmiljöavtal 2016

Beslut GSN 2017

Avtal med staten om Fyra spår

Beslut från staten om medfinansiering av Ultunalänken

Överenskommelse mellan Region Uppsala och Uppsala kommun

Avsiktsförklaring för Uppsala resecentrum

Bilagor

Bilaga 1 Omfattning programhandling

Bilaga 1

Projektdirektiv Uppsala Spårväg 2.0

Omfattning programhandling

Innehåll	Bana	Bana varav Hållplatser	Bana varav Korsande trafik	Fordon	Depå	System
Generellt/Syfte och nyttor som ska uppfyllas						x
Trafikering (över tid, tidtabell och operatörseffektivitet)						x
Funktioner						x
Funktionskrav	x	x	x	x	x	
LCC-krav	x	x		x	x	x
Planritning	x				x	
Typritning		x	x			
Investeringskostnad (mängder och å-priser)	x			x	x	
Driftskostnad (fordon, fast anläggning)	x			x	x	
Driftskostnad (trafik)						x
Genomförande/Etapputbyggnad (förslag)	x			x	x	x
Framtida expansion	X			X	x	x
Möjliga teknikval	x	x	x	x	x	x
Referensprojekt (kostnad o teknikval)	x	x	x	x	x	x